

αὐτὰ ἔτι τὰ ἀμυδρὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀσθενεστάτους αὐτῆς παλμούς νὰ αἰσθητοποιήσῃ καὶ ὡς ζώσας νὰ παραστήσῃ εἰκόνας, τοσαύτην νὰ προσλάβῃ ποιητικὴν χάριν, εὐρυθμίαν καὶ μελωδίαν, ὥστε καὶ τὴν φαντασίαν ν' ἀνυψοῖ καὶ τὴν ἀκοὴν νὰ τέρπῃ καὶ τὴν καρδίαν νὰ εὐφραίνῃ ἀναδιβάζουσα συγχρόνως τὸ πνεῦμα εἰς τὰ αἰθέρια τοῦ τελείου, ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ ὕψη, ἐπὶ τέλους τοσαύτην νὰ προσκτῆσθαι σημασίαν καὶ ἰσχύν, ὥστε, ὥσπερ ἡ ἀρχαία, οὕτω καὶ αὕτη οὐ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ πλείστα ἄλλα νὰ διαπαιδαγωγῆσθαι καὶ ἐξευγενίσθαι ἔθνη καὶ νὰ ἐξαπλωθῆ, ὥσπερ ἐκείνη, ἐφ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην. Ναί! γλώσσα, ἢν ἐλάλησαν αἱ πρῶται Μοῦσαι, γλώσσα, ἢν παρίστανται λαλοῦντες καὶ αὐτοὶ τῆς ἀρχαιότητος οἱ θεοί, γλώσσα, ἢς τὰ κάλλη ἐθαύμασαν καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἄγρια καὶ βάρβαρα ἔθνη, γλώσσα, ἢτις ἐπὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐλαλεῖτο ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς Ἰνδίας, γλώσσα, ἢτις συνέδεε τὸν οὐρανὸν μετὰ τῆς γῆς καὶ ἦγεν εἰς ὄχριν καὶ συγκοινωνίαν τοὺς οὐρανίους θεοὺς μετὰ τῶν ἐπὶ γῆς ἐρπόντων ἀνθρώπων, γλώσσα καὶ αὕτῃ ἔτι τῇ ἀνοργάνῳ φύσει, ὥσπερ ἄλλη τοῦ Ὁρφέως λύρα, ζῶν ἐμπνεύσασα, γλώσσα τοιαύτη, ὅσον καὶ ἂν παρήκμασεν, ὅσον καὶ ἂν ἀπέβαλε μέγα μέρος τοῦ ἀρχαίου σθένους καὶ τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς καλλονῆς, ἐπειδὴ ἤδη εἰς νέον εἰσῆλθε βίον διασώζουσα εἰσέτι ἰκανὸν τῆς ἀρχαίας αὐτῆς ζωῆς πῦρ, ἰκανοὺς βαρυτίμους τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς διαδήματος ἀδόξαντας, δύναται ἡμέραν τινὰ ἂν οὐχὶ νὰ θῆσῃ, τοῦλάχιστον νὰ προσεγγίσῃ ἀρκοῦντως πρὸς τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Οὕτω διαπλασσομένη καὶ τελειοποιουμένη ἡ νέα ἑλληνική, λαμπρὸν δύναται νὰ ἔχῃ μέλλον, μεγάλας δύναται νὰ παράσῃ ὑπηρεσίας διὰ τῆς φύσει ἐκπολιτιστικῆς καὶ διαπαιδαγωγικῆς δυνάμεως, ἢν κέκτηται· δύναται καὶ αὕτη ἐν τῷ μέλλοντι, ἂν μὴ καταστῇ παγκόσμιος καὶ διεθνῆς τῶν λογίων καὶ τῆς ἐπιστήμης καθόλου γλώσσα, νὰ διαδοθῇ τοῦλάχιστον ὡς οἶόν τε ἐπὶ πλείστον, νὰ ἐκφράζῃ πληρῶστα τὰς ὑψίστας ἀληθείας καὶ ἠθικὰς ἀρχάς, νὰ συμβάλλῃται σπουδαίως εἰς τὴν πρόοδον πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης καὶ νὰ διαπαιδαγωγῆ καὶ ἀνυψοῖ τὸν λαὸν ἐκεῖνον τὸν περιούσιον, ὅστις νῦν τύχησεν ἀληθῶς νὰ ἔχῃ τοσοῦτον εὐγενῆ γλώσσαν καὶ θελκτικὴν, δυναμένην νὰ συνδέῃ καὶ συγκρατῇ ἐν ἁρμονίᾳ δύο κόσμους, τὸν ἀρχαῖον μετὰ τοῦ νέου, γλώσσαν δυναμένην νὰ στηρίζηται καὶ ἐπὶ ἀρχαίου καὶ ἐπὶ νέου ἐδάφους. Ναί! οὐδέποτε περιῦλθεν εἰς λήθην τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ λαμπρότης τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, οὐδέποτε ἐξέλιπεν ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ ἡμετέρου Γένους φαντασίας ἡ θαυμασία καὶ περικαλλὴς αὐτῆς εἰκὼν, ἔστω καὶ ἀμυδρῶς ἀναπαρισταμένη, οὐδέποτε ἐξηφανίσθησαν τέλειον ἐκ τῶν χειλέων καὶ τῆς γλώσσης τῶν Ἑλλήνων πάντα τὰ βαρῦτητα ἐκεῖνα καὶ θαυμάσια τῆς ἐξόχου ἀρχαιότητος κειμήλια, ἀφοῦ μάλιστα οὐδέποτε ἐξέλιπε τέλειον τὸ αἶσθημα αὐτῶν, ἀφοῦ οὐδέποτε ἐξηφανίσθησαν ὀλοσχερῶς αἱ παραδόσεις, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τὰ ἀρχαία, ἀφοῦ τέλος ὁ ἀρχαῖος χαρακτήρ δὲν μετεβλήθη οὐσιαστικῶς. Γλώσσα γλαφυρὰ καὶ πλήρης χάριτος, λεπτὴ καὶ εὐγενῆς, εὐστροφῆς, μεγαλοπρε-

πῆς, ζωνρὰ καὶ σφριγῶσα, ἁρμονικὴ, εὐπλαστός, πλουσία, καλλιλογικὴ καὶ τερψίθυμος, γλώσσα κινουσα πάσας τὰς χορδὰς τῆς καρδίας, συγκινοῦσα ἐκ ἐκάστω αὐτῆς παλμῷ, ζωοποιουσα καὶ αὕτην ἔτι τὴν ἄψυχον φύσιν, διεμπνεύουσα πληρῶστα σχεδὸν πάντα τὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ λεπτεπίλεπτα, πᾶσαν ψυχολογικὴν κατάστασιν, πᾶν αἶσθημα καὶ συναἶσθημα, πᾶσαν ἰδέαν, γλώσσα ἐπὶ τέλους ἀντικατοπτρίζουσα πᾶσαν διανοητικὴν λειτουργίαν, γλώσσα αἰσθητοποιουσα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἄλλως ἥκιστα αἰσθητὴν ψυχικὴν δύναμιν, γλώσσα τοιαύτη, ἢν ἀθάνατοι ἐλάλουν θεοί, καὶ ἀθάνατοι ἐμόρφωσαν καὶ ἀνέπτυξαν σοφοί, γλώσσα τέλος, ἢτις ὡς εἴρηται, συνέδεσε τὸν οὐρανὸν μετὰ τῆς γῆς, γλώσσα τοιαύτη δὲν ἠδύνατο, εἰμὴ νὰ μὲν ἀθάνατος εἰς αἰῶνας αἰῶνων.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΘΗΚΟΙΣ", ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ*

Β'.

(Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν).

1. Κάτων ἔφη τῆς καρδίας, τὴν ὑπερώαν εὐαισθητοτέραν ὑπάρχειν· τῶν δ' ἐν φιλοσοφίᾳ λεγομένων οἱ σφόδρα νέοι τοῖς μὴ δοκοῦσι φιλοσόφως μὴδ' ἀπὸ σπουδῆς ἀγεσθαι χαίρουσι μᾶλλον καὶ παρέχουσιν ὑπὸ κίτους ἑαυτοὺς καὶ χειροῦθεις.

2. Δεῖ μὴ μόνον ἐν ταῖς περὶ ἔδωδῶν καὶ πόσιν ἡδοναῖς διαφυλάττειν εὐσχήμονας αὐτοὺς (τοὺς νέους), ἔτι δὲ μᾶλλον ἐν ταῖς ἀκροάσεσι καὶ ἀναγνώσεσιν ἐθίζειν, ὥσπερ ὄψῳ χρωμένους μετρίως τῷ τέρποντι, τὸ χρήσιμον ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸ σωτήριον διώκειν.

3. Οὔτε πόλιν αἱ κεκλεισμέναι πύλαι τρησοῦσιν ἀνέλωτον, ἂν διὰ μιᾶς παραδέξῃται τοὺς πολεμίους· οὔτε νέον αἱ περὶ τὰς ἄλλας ἡδονὰς ἐγκράτειαι σώζουσιν, ἂν γὰρ δι' ἀκοῆς λάθῃ προέμενος αὐτόν.

4. Ὅσον μᾶλλον ἀκοῆ τοῦ φρονεῖν καὶ λογιζέσθαι πεφυκότος ἀπτεται, τοσοῦτον μᾶλλον ἀμεληθεῖσα βλάπτει καὶ διαφθείρει τὸν παραδεχόμενον.

5. Εὐ μᾶλλον παραφυλάττωμεν τοὺς νέους, ὡς ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι μᾶλλον ἢ ταῖς ὁδοῖς παιδαγωγίας δεομένους.

6. Ποιητικῇ πολὺ μὲν τὸ ἡδὺ καὶ τρόφιμον νέου ψυχῆς ἐνεστίν, οὐκ ἔλαττον δὲ τὸ ταρακτικὸν καὶ παράφορον, ἂν μὴ τυγχάνῃ παιδαγωγίας ὀρθῆς ἢ ἀκροάσεως.

7. Ὁρθῶ τινι λογισμῷ περιστάντες καὶ καταδέοντες τὴν κρίσιν (τῶν νέων), ὅπως μὴ παραφέρηται τῷ τέρποντι πρὸς τὸ βλέπτον, ἀπειθύνωμεν καὶ παραφυλάττωμεν.

8. Μὴ τὴν ποιητικὴν ἡμερίδα τῶν Μουσῶν ἐκκό-

*) Ἰδε ἀριθ. 16, σελ. 305—306.

πτωμεν, μηδ' ἀφανίζωμεν, ἀλλ' ὅπου μὲν ὑφ' ἡδονῆς πρὸς δόξαν αὐθαδῶς θρασυνόμενον ἐξυβρίζει καὶ ὑθλομανεῖ τὸ μυθῶδες αὐτῆς καὶ θεατρικόν, ἐπιλαμβανόμενοι κωλύωμεν καὶ πιέζωμεν ὅπου δὲ ἀπτεταί τινος μούσης τῆ χάριτι, καὶ τὸ γλυκὺ τοῦ λόγου καὶ ἀγωγὸν οὐκ ἀκαρπὸν ἐστίν, οὐδὲ κενόν, ἐνταῦθα φιλοσοφίαν εἰσάγωμεν καὶ καταμιγνύωμεν.

9. Τοὺς λόγους ἢ ποιήσεις ἐκ φιλοσοφίας ἀναλαμβάνουσα μιγνυμένους πρὸς τὸ μυθῶδες, ἐλαφρὰν καὶ προσφιλῆ παρέχει τοῖς νέοις τὴν μάθησιν.

10. Οὐ φευκτέον ἐστὶ τὰ ποιήματα τοῖς φιλοσοφεῖν μέλλουσιν, ἀλλ' ἐν ποιήμασι προσφιλοσοφτέον, ἐθίζομένους ἐν τῷ τέρποντι τὸ χρησίμου ζητεῖν καὶ ἀγαπᾶν.

11. Κατὰ τὸν Σοφοκλέα :

Ἔργου δὲ παντὸς ἦν τις ἀρχηται καλῶς (κακῶς), καὶ τὰς τελευτὰς εἰκὸς ἔσθ' οὕτως ἔχειν.

12. Ὅσπερ ἐν γραφαῖς κινητικώτερον ἐστὶ χρῶμα γραμμῆς, οὕτως ἐν ποιήμασι μεμιγμένον πιθανότητι ψεύδος ἐκπλήττει καὶ ἀγαπᾶται μάλλον τῆς ἐμύθου καὶ ἀπλάστου περὶ μέτρον καὶ λέξιν κατασκευῆς.

13. Θυσίας ἀχόρους καὶ ἀναύλους ἴσμεν, οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον, οὐδὲ ἀψευδῆ ποιήσιν.

14. Ποιητικῆ οὐ πᾶν μέλον ἐστὶ τῆς ἀληθείας.

15. Οὐσίᾳ οὐ δύναται καλὸν γενέσθαι τὸ αἰσχρὸν.

16. Ἡ μίμησις, ἂν τε περὶ φαῦλον, ἂν τε περὶ χρηστὸν ἐφίκεται τῆς ὁμοιότητος, ἐπαινείται.

17. Δεῖ τὸν νέον ἐθίζεσθαι, διδασκόμενον, ὅτι τὴν πρᾶξιν οὐκ ἐπαινοῦμεν, ἧς γέγονεν ἡ μίμησις, ἀλλὰ τὴν τέχνην, εἰ μεμιμηται προσηκόντως τὸ ὑποκειμένον.

18. Ἐπεὶ ποιητικῆ πολλάκις ἔργα φαῦλα καὶ πάθη μοχθηρὰ, καὶ ἦθη μιμητικῶς ἀπαγγέλλει, δεῖ τὸ θαυμαζόμενον ἐν τούτοις καὶ κατορθούμενον, μὴτ' ἀποδέχεσθαι τὸν νέον ὡς ἀληθές, μὴτε δοκιμάζειν ὡς καλόν, ἀλλ' ἐπαινεῖν μόνον ὡς ἐναρμόττον τῷ ὑποκειμένῳ προσώπῳ καὶ οἰκειον.

19. Ἄν τις πιθανῶς μιμηται, διδασκέσθω (ὁ νέος) τὴν μιμουμένην δύναμιν καὶ τέχνην ἐπαινεῖν.

20. Ὅμηρος προδιαβάλλει τὰ φαῦλα καὶ προσυνίστησι τὰ χρηστά.

21. Καλὸν οὐθέν μετ' ὀργῆς καὶ αὐστηρῶς λεγόμενον.

22. Μουσικῆ φαῦλη καὶ ἔσματα πονηρὰ καὶ λόγοι μοχθηρὰς ὑποθέσεις λαμβάνοντες, ἀκόλαστα ποιοῦσιν ἦθη καὶ βίους ἀνάνδρους καὶ ἀνθρώπους τρυφῆν καὶ μαλακίαν καὶ γυναικοκρασίαν ἀγαπῶντας.

23. (Υφηγείται) παρὰ τῶν σωφρόνων καὶ νοῦν ἔχόντων χρῆται λαμβάνειν τοὺς μουσικοὺς καὶ ποιητικοὺς τὰς ὑποθέσεις.

24. Ἄριστα τὴν ἀπὸ τῶν φαρμάκων καὶ γοητείας καὶ μετὰ δόλου πρὸς τοὺς ἀνδρας ὁμιλίαν καὶ χάριν ἔδειξεν (Ὅμηρος) οὐ μόνον ἐφήμερον καὶ ἀψίχορον καὶ ἀβέβαιον οὔσαν, ἀλλὰ καὶ μεταβάλλουσαν εἰς ἔχθραν καὶ ὀργήν, ὅταν τὰ τῆς ἡδονῆς ἀπομαρυνθῇ.

25. Ἡ τῶν φαύλων διάθεσις ἔργων καὶ μίμησις, ἂν προσαποδῶ τὴν συμβαίνουσαν αἰσχύνην καὶ βλάβην τοῖς ἐργασαμένοις, ὠφέλησεν, οὐκ ἔβλαψε τὸν ἀκροώμενον.

26. Οἱ φιλόσοφοι παραδείγμασι χρῶνται, νοθετοῦντες καὶ παιδεύοντες ἐξ ὑποκειμένων· οἱ δὲ ποιηταὶ ταῦτα ποιοῦσι πλάττοντες αὐτοὶ πράγματα καὶ μυθολογοῦντες.

27. Ὁ Μελένθιος, εἴτε παίζων, εἴτε σπουδάζων, ἔλεγε διασώζεσθαι τὴν Ἀθηναίων πόλιν ὑπὸ τῆς τῶν ρητόρων διχοστασίας καὶ ταραχῆς· οὐ γὰρ ἀποκλίνειν ἅπαντας εἰς τὸν αὐτὸν τοῖχος, ἀλλὰ γίνεσθαι τινα τοῦ βλάπτοντος ἀνθολοκῆν ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν πολιτευομένων.

28. Αἱ τῶν ποιητῶν πρὸς αὐτοὺς ἀνταναφέρουσαι τὴν πίστιν, οὐκ ἐῶσιν ἰσχυρὰν ροπήν γενέσθω, πρὸς τὸ βλάπτον.

29. Σκαιόν γε πλουτεῖν, κ' ἄλλο μηδὲν εἰδέναι.

30. Εἰ θεοὶ τι δρῶσι φαῦλον, οὐκ εἰσὶ θεοὶ.

31. Τῷ παρ δίκαν γλυκεῖ, πικροτάτα μένει τελευτά.

32. Οὐκ ἐξάγουσι καρπὸν οἱ ψευδεῖς λόγοι.

33. Γένοιτο κἄν ἀπλουτος ἐν τιμαῖς ἀνὴρ.

34. Οὐδὲν κακίων πτωχός, εἰ καλῶς φρονοῖ.

35. Τῶν πολλῶν καλῶν τίς χάρις, εἰ κακόβουλος φροντὶς ἐκτρέφει τὸν εὐαίωνα πλοῦτον;

36. Ὀνειδος αἰσχρὸς βίος ὁμως, κἄν ἡδὺς ᾦ.

37. Σωκράτης ἔλεγε, τοὺς μὲν φαῦλους ζῆν τοῦ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἔνεκεν, τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐσθίειν καὶ πίνειν ἔνεκεν τοῦ ζῆν.

38. Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, ὅπως ἂν τις ἀμύναιτο τὸν ἐχθρόν. Αὐτὸς (ἔφη) καλὸς κἄγαθὸς γενόμενος.

39. Βίων πρὸς τὸν Θεογενὶν λέγοντα·

Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενήν δεδημημένος, οὔτε τι εἰπεῖν οὔθ' ἔρξαι δύναται· γλώσσα δὲ οἱ δέδεται.

«Πῶς οὖν (ἔφη) σὺ πένης ὦν φλυαρεῖς τοσαῦτα καὶ καταδολεσχεῖς ἡμῶν ;».

40. Ἐν τοῖς ποιήμασι κἄν ὄνομα, κἄν ῥῆμα παρακείμενον ἀμβλυτέραν ποιῆ τὴν πρὸς τὸ χεῖρον ἀπαγωγὴν, ἐπιλαμβάνεσθαι (δεῖ) καὶ προδιασαφεῖν.

41. Χάριεν τὸ τὴν χρείαν τῶν ὀνομάτων συνοικεῖον τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν, ὡς οἱ γραμματικοὶ διδάσκουσιν, ἄλλην πρὸς ἄλλα δύναμιν λαμβανόντων.

42. Καὶ πόλεσι καὶ στρατοπέδοις καὶ ἡγεμόσιν, ἂν μὲν σωφρονῶσιν, εὖ πράττειν πέρωται καὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων· ἂν δ' εἰς πάθη καὶ ἀμαρτίας ἐμπεσοντές διαφέρωνται πρὸς ἀλλήλους καὶ στασιάζωσιν, ἀσχημονεῖν καὶ ἐκταράττεσθαι καὶ κακῶς ἀπαλλάττειν.

43. Εἰμαρμένον γὰρ τῶν κακῶν βουλευμάτων κακὰς ἀμοιβὰς ἐστὶ καρποῦσθαι βροτοῖς.

44. Μηδέποτε οὐλομένην πενήνην, θυμοφθόρον ἀνδρὶ τέτλα ὀνειδιζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.

45. Οὐκ ἄξιον ἐγκαλεῖν τοῖς διὰ τὴν τύχην πενο-

μένοις, ἀλλὰ τὴν μετ' ἀργίας καὶ ραθυμίας καὶ μαλακίας καὶ πολυτελείας ἀπορίαν, (ὄνειδίξειν) αἰσχρὰν καὶ ἐπονείδιστον οὖσαν.

44. Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ προπάροισεν ἔθηκαν.

45. Εἰ δὲ θανεῖν θέμις, ὧδε θανεῖν καλὸν εἰς ἀρετὴν καταδυσσάμενους βίον.

46. Ἡ ἀρίστη καὶ θειοτάτη ἔξις ἐν ἡμῖν, ἦν ὀρθότητα λόγου καὶ ἀκρότητα λογικῆς φύσεως, καὶ διάθεσιν ὁμολογουμένην ψυχῆς νοοῦμεν.

47. Ἐχω δὲ πολλὴν οὐσίαν, καὶ πλοῦσιος καλοῦμι' ὑπὸ πάντων, μακάριος δ' ὑπ' οὐδενός.

48. Ἐκεῖνο δ' οὐχ ἀπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, ὑπομνηστέον ἐστὶ τοὺς νέους, ἐνδεικνύμενον αὐτοῖς, ὅτι μιμητικὴν ἢ ποιήσιν ὑπόθεσιν ἔχουσα, κόσμῳ μὲν καὶ λαμπρότητι χρῆται περὶ τὰς ὑποκειμένας πράξεις καὶ τὰ ἦθη, τὴν δὲ ὁμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς οὐ προλείπει, τῆς μιμήσεως ἐν τῷ πιθαῶ τὸ ἀγωγὸν ἐχούσης.

49. Κακίας καὶ ἀρετῆς σημεῖα μεμιγμένα ταῖς πράξεσιν ἢ μὴ παντάπασι τῆς ἀληθείας ὀλιγορῶσα μίμησις συνεκφέρει.

50. (Ἀξιοῦσι) πάντως μὲν ἐν πᾶσιν ἀμαρτωλὸν εἶναι τὸν ἀμαθῆ, περὶ πάντα δ' αὐτὸν κατορθοῦν τὸν ἀστείον.

51. Οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλά καὶ κακά, ἀλλ' ἐστὶ τις σύγκρασις.

52. Τὸ ἀπλοῦν ἀπαθές καὶ ἄμυθον.

53. Ἐπάγωμεν τοῖς ποιήμασι τὸν νέον μὴ τοιαύτας ἔχοντα τὰς δόξας περὶ τῶν καλῶν ἐκείνων καὶ μεγάλων ὀνομάτων, ὡς ἄρα σοφοὶ καὶ δίκαιοι ἄνδρες ἦσαν ἄκροι τε βασιλεῖς καὶ κανόνες ἀρετῆς καὶ ὀρθότητος· ἐπεὶ βλαβήσεται μεγάλα δοκιμάζων ταῦτα καὶ τεθηπώς, μὴ δυσχεραίνων, μηδ' ἀκούων, μηδ' ἀποδεχόμενος τοὺς ψέγοντος αὐτοῦς.

54. Οἰέσθω (ὁ νέος) μίμησιν εἶναι τὴν ποιήσιν ἠθῶν καὶ βίων καὶ ἀνθρώπων οὐ τελείων, οὐδὲ καθαρῶν, οὐδ' ἀνεπιλήπτων παντάπασιν, ἀλλὰ μεμιγμένων πάθεσι καὶ δόξαις ψευδέσι καὶ ἀγνοίαις, διὰ δ' εὐφύαν αὐτοῦς μετατιθέντων πρὸς τὸ κρεῖττον. Ἡ γὰρ τοιαύτη παρασκευὴ τοῦ νέου καὶ διάνοια, τοῖς μὲν εὐ λεγομένοις καὶ πραττομένοις ἐπαιρομένου καὶ συνενθουσιῶντος, τὰ δὲ φαῦλα μὴ προσιεμένου καὶ δυσχεραίνοντος, ἀβλαβῆ παρέξει τὴν ἀκρόασιν.

55. Ὁ πάντα θαυμάζων καὶ πᾶσιν ἐξοικειούμενος καὶ καταδεδουλωμένος τῇ δόξῃ τὴν κρίσιν ὑπὸ τῶν ἠρωϊκῶν ὀνομάτων, ὥσπερ οἱ τὴν Πλάτωνος ἀπομιμούμενοι κυρτότητα καὶ τὴν Ἀριστοτέλους τραυλότητα, λήσεται πρὸς πολλὰ τῶν φαύλων εὐχερῆς γινόμενος.

56. Μὴ προσμειδιάτω (ὁ νέος), ἀλλὰ βδελυττέσθω τοὺς λόγους μᾶλλον, ἢ τὰ ἔργα τῆς ἀκολασίας.

57. Τὸ τὴν αἰτίαν ἐκάστου τῶν λεγομένων ἐπιζητεῖν χρήσιμόν ἐστιν.

58. Ὁ Κάτων, ἔτι παιδάριον ὢν, ἔπραττε μὲν ὁ προστάξειεν ὁ παιδαγωγός, αἰτίαν δὲ καὶ λόγον ἀπῆται τοῦ προστάγματος.

59. Τοῖς ποιηταῖς οὐ πειστέον, ὥσπερ παιδαγωγοῖς ἢ νομοθέταις, ἂν μὴ λόγον ἔχη τὸ ὑποκειμένον· ἔξει δὲ, ἂν περ χρηστὸν ἢ ἂν δὲ μοχθηρὸν, ὀφθήσεται κενὸν καὶ μάταιον.

60. Διὰ τί ὀμικρὸν φρονεῖν χοῆ τὸν κακῶς πεπραχότα, καὶ μὴ μᾶλλον ἀνταῖρειν τῇ τύχῃ καὶ ποιεῖν ὑψηλὸν ἑαυτὸν καὶ ἀταπεινώτον; διὰ τί δέ, ἐὰν ἐκ πατρὸς φαῦλου καὶ ἀνοήτου γεγονώς, αὐτὸς ὢν χρηστὸς καὶ φρόνιμος, οὐ προσδύκει μοι διὰ τὴν ἐμὴν ἀρετὴν μέγα φρονεῖν, ἀλλὰ καταπεπληχθαι καὶ ταπεινὸν εἶναι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀμαθίαν;

61. Βλάξ ἄνθρωπος ἐπὶ παντὶ λόγῳ φιλεῖ ἐπτοῆσθαι.

62. Ὡσπερ ἐν ἀμπέλου φύλλοις καὶ κλήμασιν εὐθαλοῦσι πολλάκις ὁ καρπὸς ἀποκρύπτεται καὶ λανθάνει κατασκιαζόμενος· οὕτως ἐν ποιητικῇ λέξει καὶ μηθεύμασι περιεχυμένοις πολλὰ διαφεύγει τὸν νέον ὠφέλιμα καὶ χρήσιμα.

63. Δεῖ μὴ ἀποπλανᾶσθαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐμφύεσθαι μάλιστα τοῖς πρὸς ἀρετὴν φέρουσι καὶ δυναμένοις πλάττειν τὸ ἦθος.

64. Τὰ χρηστὰ καὶ τὰ φαῦλα γινώσκων ὁ νέος ἦθη καὶ πρόσωπα τοῖς λόγοις προσεχέτω καὶ ταῖς πράξεσιν.

65. Διδάξει τὸν νέον ἀστείον ἠγεῖσθαι τὴν ἀτυφίαν καὶ μετριότητα, τὴν δὲ μεγαλαυχίαν καὶ περιουτολογίαν, ὡς φαῦλον, εὐλαβεῖσθαι.

66. Τὸ πᾶσιν ἀπολογεῖσθαι, θεραπευτικὸν καὶ οὐκ ἀξιωματικόν· τὸ δὲ πάντων καταφρονεῖν, ὑπερῆφανον καὶ ἀνόητον.

67. Τὸ ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων ὄντων φοβεῖσθαι τοὺς ἄρχοντας, ἀνδρείας ἄμα καὶ πειθαρχίας σημειον.

68. Πλάτων ἐθίζει τοὺς ψόγους φοβεῖσθαι καὶ τὰ αἰσχρὰ μᾶλλον, ἢ τοὺς πόνους καὶ τοὺς κινδύνους.

69. Κάτων ἔλεγε φιλεῖν τοὺς ἐρυθριῶντας μᾶλλον ἢ τοὺς ὠχριῶντας. (Ἀκολουθεῖ).

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΗΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ DOPPLER-FIZEAU.*

δι' ἧς ἐπιτρέπεται ὁ διὰ τῆς φωτοαναλύσεως προσδιορισμὸς τῆς ταχύτητος τῶν ἄστρων κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀπτικῆς ἀκτίνος.

Περαιτῶν ἐνταῦθα τὰς διὰ τοῦ Ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ἐπιβεβαιώσεις τῆς μεθόδου Doppler-Fizeau, ὁ συγγραφεὺς μεταβαίνει εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀπλανῶν. Ἄπαν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μεθόδου, λέγει, ἐστράφη προφανῶς πρὸς τὸν κόσμον τῶν ἀπλανῶν· ἀλλ' ἂ-

*) Ἴδε ἀριθμ. 16, σελ. 306—308.